

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ข่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน ช่วยทำให้ได้รับทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และช่วยให้ก้าวทันต่อความเคลื่อนไหวของสังคม แม้จะอยู่ห่างไกลกันก็ตาม สื่อมวลชนจึงมีหน้าที่หลักสำคัญประการหนึ่ง คือ หน้าที่ในการสังเกตการณ์สภาพแวดล้อม (Surveillance of the environment) เพื่อแสวงหาและแจ้งข่าวสารให้ประชาชนได้ทราบ

วิทยุกระจายเสียงนับเป็นสื่อมวลชนที่มีความเหมาะสมและได้เปรียบสื่อมวลชนอื่น ๆ ในการเสนอข่าวสารไปสู่ประชาชนซึ่งนักสื่อสารมวลชน และ นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

"วิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อมวลชนที่มีข้อได้เปรียบสื่อมวลชนอื่น ๆ ในการเสนอข่าวสาร ในเรื่องความรวดเร็ว จับใจ ทันเหตุการณ์ตลอดเวลา เพราะส่งกระจายเสียงเพียงอย่างเดียว เป็นที่ฟังที่ดีที่สุดในเมืองและชุมชนใหญ่ที่ต้องการข่าว" (สมเกียรติ อ่อนวิมล : สัมภาษณ์)

"ข่าววิทยุกระจายเสียง ไม่ต้องถูกกำหนดโดยเงื่อนไขทางด้านเวลา หรือ การเตรียมภาพข่าว การจัดพิมพ์ ได้ข่าวมาแล้วเรียบเรียงให้เป็นภาษาข่าวแล้วก็สามารถนำออกอากาศได้ทันที (ระวีวรรณ ประกอบผล 2534 : 27)

"วิทยุสามารถเสนอข่าวได้จากสถานที่เกิดข่าวโดย นักข่าวหรือผู้สื่อข่าว ผู้ฟังจะได้มีโอกาสได้ยินเสียงบุคคลที่เกี่ยวข้องในช่วงนั้นโดยตรง"(ปอล กราเกอว์สกี 2508: 85)

จะเห็นได้ว่าวิทยุกระจายเสียง จะนำข่าวสารที่รวดเร็วทันเหตุการณ์ มีความถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือสูงไปสู่ผู้ฟังด้วย และหากจะพิจารณาจากจำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียงทั่วประเทศในขณะนี้ จะพบว่าตลอดระยะเวลากว่า 60 ปี กิจการวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทยได้เติบโตและเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วมาก จะเห็นได้จากจำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทยขณะนี้ (นับถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2533) มีทั้งหมด 484 สถานี เป็นระบบ เอ.เอ็ม. 200 สถานี และระบบ เอฟ.เอ็ม. 284 สถานี โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครมีสถานีวิทยุกระจายเสียงถึง 76 สถานี แบ่งออกเป็นระบบ เอ.เอ็ม. 35 สถานี และระบบ เอฟ.เอ็ม. 41 สถานี (กรมประชาสัมพันธ์ 2533 : 26-42) และจากจำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก และข้อได้เปรียบของสื่อประเภทนี้ จึงนับว่าสื่อวิทยุกระจายเสียงมีความสำคัญมากในฐานะสื่อมวลชนแขนงหนึ่งที่จะทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวางที่สุด

รายการข่าววิทยุกระจายเสียงจึงเป็นรายการที่มีความสำคัญมากรายการหนึ่ง ที่ทุกสถานีจำเป็นต้องจัดเสนอเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป โดยมีคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (กบว.) เป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมรายการประเภทนี้ เกี่ยวกับการจัดสัดส่วนรายการข่าวให้เหมาะสม ช่วงเวลาการออกอากาศ ข้อกำหนดบางประการที่เกี่ยวกับการจัดรายการข่าววิทยุกระจายเสียง และระเบียบหลัก ๆ ที่ทุกสถานีต้องปฏิบัติตามได้แก่ระเบียบ กบว.1605/ว.151 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2532 กำหนดให้สถานีวิทยุกระจายเสียงทุกสถานีจัดรายการประเภทข่าวไว้ในแผนผังของสถานีและ กำหนดสัดส่วนการกระจายเสียงของแต่ละสถานี ดังนี้ คือ รายการประเภทข่าวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 รายการประเภทความรู้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 รายการประเภทบันเทิงไม่เกินร้อยละ 52 และ วิทยุกระจายเสียงไม่เกินร้อยละ 13 (1 ชั่วโมง วิทยุกระจายเสียงได้ 8 นาที)

นอกจากนี้ ก็ยังมีระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.2518 ข้อที่ 3 กำหนดให้สถานีวิทยุกระจายเสียงทุกสถานีต้องถ่ายทอดข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในเวลาดังต่อไปนี้ คือ 7.00-8.00 น., 12.00-12.45 น., 19.00-19.20 น. และ 20.00-20.30 น. นอกจากเวลาที่กำหนดดังกล่าวแล้ว ให้ทุกสถานีรับฟังและ ถ่ายทอดรายการข่าวที่สำคัญที่ออกจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ไทยทุกครั้งถึงแม้ว่า กบว. จะมีกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ เพื่อควบคุมรายการข่าววิทยุกระจายเสียงให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงหลักการกว้าง ๆ และมีลักษณะสนองตอบต่อนโยบายของรัฐมากกว่า บริษัท ทรัพย์สินทางปัญญา นักจัดรายการข่าววิทยุกระจายเสียงผู้หนึ่ง ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการควบคุมของ กบว. ว่า

"ในแง่ของการควบคุมดูแลรายการข่าว กบว. ยังไม่ละเอียดเพียงพอในเรื่องการควบคุมการเสนอข่าว ควรจะควบคุมวิธีการเสนอรายการข่าววิทยุว่าควรเป็นอย่างไร ไม่เช่นนั้นเสนอข่าวแบบซื้อหนังสือพิมพ์มาอ่าน ถ้ามีการควบคุมเรื่องการจัดรายการข่าวให้ละเอียดรอบคอบกว่านี้ จะมีรายการที่เหมาะสมกว่านี้"

บทบาทในการกำหนดนโยบายและการควบคุมของ กบว. จะไม่เกี่ยวข้องกับการทำรายการมากนัก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะจำนวนรายการและสถานีวิทยุกระจายเสียงในปัจจุบันมีเป็นจำนวนมาก และลักษณะเฉพาะของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทำให้การควบคุมดูแลได้ยาก และประกอบกับบุคลากรของหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านนี้ไม่มีเพียงพอ ทำให้ กบว. ยังไม่สามารถดูแลรายการข่าวได้อย่างทั่วถึงทั้งในแง่รูปแบบ วิธีการนำเสนอ เนื้อหาของรายการข่าววิทยุกระจายเสียง รวมไปถึงการสร้างมาตรฐานของรายการข่าววิทยุกระจายเสียงด้วย

ส่วนทางด้านกฎหมายได้มีการกำหนดให้รัฐเป็นผู้ผูกขาดการเป็นเจ้าของกิจการวิทยุกระจายเสียงโดยตรง และสถานีวิทยุกระจายเสียงทุกแห่งต้องสังกัดหน่วยงานราชการทั้งสิ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งของทุกสถานี คือเพื่อรายงานข่าวสารของทางราชการและในทางปฏิบัติแล้ว วิทยุกระจายเสียงมีหน้าที่ในการให้ความบันเทิง และโฆษณาสินค้าเป็นหลัก

ทั้งนี้เนื่องมาจากจำนวนของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีมากกว่า 400 สถานีนั้น รัฐไม่สามารถหางบประมาณมาดำเนินการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแต่ละแห่งได้ เป็นสภาพความเติบโตทางด้านเศรษฐกิจมีลักษณะไม่สอดคล้องกับจำนวนสถานี สถานีวิทยุกระจายเสียงส่วนใหญ่ จึงต้องขายเวลาให้แก่เอกชน หรืออาศัยรายได้จากการโฆษณาสินค้า เพื่อนำรายได้มาดำเนินการของสถานี ดังนั้น การจัดรายการจึงต้องเป็นไปตามที่ผู้อุปถัมภ์รายการ

ต้องการ ซึ่งผู้อุปถัมภ์รายการมีสิทธิที่จะเลือกอุปถัมภ์รายการเฉพาะบางประเภทที่คิดว่ามีผู้ฟังเป็นจำนวนมาก ผู้อุปถัมภ์รายการมักจะต้องการรายการบันเทิง และรายการเพลงจะเป็นรายการที่มีผู้นิยมฟัง (दन्य श्रीराम्य औररररर 2531 : 833) กล่าวได้ว่า เหตุผลทางเศรษฐกิจก็เป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ทางสถานีไม่สนับสนุนการจัดรายการข่าวและมักจะมีรายการเพลงอยู่เป็นจำนวนมากตามสถานีวิทยุกระจายเสียงแต่ละแห่ง

ทางด้านผู้จัดทำรายการข่าว ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในปัจจุบันที่มีน้อยกว่ารายการอื่น ๆ ว่า

"การจัดรายการข่าวจริง ๆ ต้องมีทีมงานเป็นร้อยคน ลงทุนหลายล้านบาท จึงไม่มีใครลงทุนทำ ไม่คุ้ม ส่วนการจัดรายการเพลงนั้นง่าย ไม่ต้องลงทุนและสถานีก็มีรายได้จากรายการเหล่านี้อยู่แล้ว" (สมเกียรติ อ่อนวิมล : สัมภาษณ์)

"รายการข่าวเป็นรายการที่ทำยาก ผู้จัดทำรายการต้องศึกษามาก อ่านมาก รู้มาก สามารถนำเสนอด้วยถ้อยคำ การใช้ภาษา ที่เป็นเอกลักษณ์แต่ละบุคคล ที่ทำให้ผู้ฟังสนใจและเข้าใจ" (อานาจ สอนอัมศาสตร์ : สัมภาษณ์)

"ข่าวไม่ใช่เรื่องบันเทิง คนเราชอบสิ่งบันเทิง จึงทำให้รายการข่าวนี้น้อยกว่ารายการอื่น การจัดรายการข่าวต้องลงทุนสูง ต้องใช้บุคลากรมาก อุปกรณ์เทคนิคต่าง ๆ มีราคาแพง แต่การจัดรายการเพลงไม่ต้องลงทุน ก็มีรายได้แล้ว ไม่ต้องเสียเงินเดือนให้แก่ผู้สื่อข่าว และบรรณาธิการข่าว" (ศราวุฒิ หวังสมุทร : สัมภาษณ์)

สำหรับรายการข่าววิทยุกระจายเสียงที่ออกอากาศในขณะนี้ ถือว่ารายการข่าวภาคถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเป็นรายการข่าวหลัก ที่สถานีวิทยุทุกแห่งต้องถ่ายทอด แต่เนื่องจากเป็นข่าวจากสถานีของทางราชการ ข่าวจึงมีลักษณะเป็นทางการ การเสนอข่าวยังเน้นที่ความสำคัญของบุคคลมากกว่าคุณค่าของข่าว สุภาพ คลื่นกระจาย นักหนังสือพิมพ์ผู้หนึ่ง ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับรายการข่าวภาคถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า

"รายการข่าวภาคถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เป็นรายการข่าวที่มีรูปแบบเจาะ เจ เนื้อหาของข่าวขาดความเป็นกลาง เป็นข่าวของทางราชการ ควรมีการปรับปรุงทั้งในด้านเนื้อหา และวิธีการนำเสนอ เพื่อให้เวลาในการเสนอข่าว เป็นช่วงเวลา que ทุกคนติดตามฟัง" (สุภาพ คลีขฉาย : อภิปราย)

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อราวเดือนตุลาคม พ.ศ.2533 ที่ผ่านมา คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้ให้หมายสำหรับภาคข่าวของสถานีวิทยุกระจาย-เสียงแห่งประเทศไทย ให้จัดลำดับข่าวตามความสำคัญของข่าว และการให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ของรัฐไม่ใช่อัฐบาล จึงนับเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีของรายการข่าววิทยุกระจายเสียง โดยเน้นความสำคัญของเหตุการณ์ที่เป็นข่าวมากกว่า ความสำคัญของบุคคล

นอกจากรายการข่าวภาคถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยที่ทุกสถานีต้องถ่ายทอดแล้ว ในสถานีวิทยุกระจายเสียงบางแห่ง โดยเฉพาะสถานีวิทยุกระจายเสียงในระบบ เอฟ.เอ็ม. มีการเสนอข่าวสั้นทุกต้นชั่วโมง ส่วนสถานีวิทยุกระจายเสียงในระบบ เอ.เอ็ม มีการเสนอรายการข่าวชาวบ้าน เป็นรายการข่าวที่มีรูปแบบและวิธีการนำเสนอที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งรูปแบบของข่าวชาวบ้านนี้เป็นวิวัฒนาการของรายการข่าวประเภทหนึ่งซึ่งปรับปรุงรูปแบบและวิธีการเสนอให้ง่ายขึ้น โดยนำข่าวจากหนังสือพิมพ์มาดัดแปลงเสริมแต่งถ้อยคำใหม่ และใช้วิธีการพูดคุยเรื่องข่าวอย่างเป็นกันเอง จึงเป็นรายการข่าวที่มีผู้ติดตามฟังกันมากขึ้น

เมื่อพิจารณาถึงผู้จัดทำรายการข่าววิทยุกระจายเสียง ยังมีไม่เพียงพอและขาดแคลนส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่ผลิตรายการข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เท่านั้น เนื่องจากสถานีวิทยุกระจายเสียงส่วนใหญ่จะไม่จัดทำรายการข่าว จึงไม่มีเจ้าหน้าที่ผลิตรายการข่าว หรือบางสถานีมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวเพียงไม่กี่คน ทางด้านผู้จัดทำรายการข่าวอิสระที่ใช้เวลาจากสถานีไปจัดทำรายการเอง ก็มีเป็นจำนวนน้อย เพราะมักจะประสบปัญหาที่

การทำผู้อุปถัมภ์รายการส่วนใหญ่ที่จัดรายการข่าวประเภทนี้จะ เป็นผู้ที่จัดรายการต่อเนื่องกัน มาเป็นเวลานาน เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นที่น่าเชื่อถือของผู้ฟัง

แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันการจัดรายการข่าววิทยุกระจายเสียงก็เป็นที่สนใจ ของผู้ผลิตรายการมากขึ้น สามารถแบ่งกลุ่มผู้ผลิตออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มที่ทำหน้า ที่สื่อมวลชนอื่นอยู่แล้ว โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ และนิตยสารธุรกิจ เช่น รายการของกลุ่ม เดอะเนชั่น หรือรายการจากนิตยสารการเงินการธนาคาร ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มที่อาจจะ ทำรายการวิทยุประเภทอื่น ๆ อยู่ หรือทำรายการโทรทัศน์อยู่แล้วหันมาทำรายการข่าว โดย แทรกเข้าไปในเนื้อหาประจำที่ทำอยู่ หรือแยกเป็นรายการข่าวเฉพาะ เช่น ข่าวสั้นในรายการ เพลงของ เอ.พี.เอ็ม. 88 เมื่อกะเอิร์ด หรือรายการข่าวประเภทเกาะติดสถานการณ์ทาง สถานีวิทยุกองพลที่ 1 รักษาพระองค์ เป็นต้น (ระวีวรรณ ประกอบผล 2534 : 21) จาก ความสนใจของผู้ผลิตรายการที่สนใจจะเข้ามาจัดรายการข่าววิทยุกระจายเสียงมากขึ้นกว่า แต่เดิม ทำให้มองเห็นแนวโน้มของการปรับปรุงคุณภาพของรายการข่าววิทยุกระจายเสียงต่อไป รวมทั้งให้ข้อได้เปรียบของสื่อประเภทนี้ในการเสนอข่าวสารเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์ มากที่สุด

จากปัจจัยเงื่อนไขทางด้านการควบคุมนโยบาย ด้วยกฎระเบียบของสถานี และ กฎระเบียบ ข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (กบว.) ประกอบเข้ากับความต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการ และบุคลากรผู้ผลิตรายการข่าววิทยุ กระจายเสียงทำให้มองเห็นปัญหาของการจัดทำรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในปัจจุบัน ซึ่งปัจจัย เงื่อนไขดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้มีส่วนสำคัญในการกำหนดรูปแบบ และวิธีการนำเสนอรายการ ข่าววิทยุกระจายเสียงซึ่งนับเป็นรายการสำคัญมากรายการหนึ่งที่ต้องได้รับการปรับปรุง จึงนำ สนใจที่จะทำการวิจัยเพื่อศึกษาว่ารูปแบบ และวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียงมี ลักษณะ เป็นอย่างไรและปัจจัยเงื่อนไขมีส่วนในการกำหนดรูปแบบ และวิธีการนำเสนอรายการ ข่าววิทยุกระจายเสียงอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบรายการข่าววิทยุกระจายเสียง
2. เพื่อศึกษาวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง
3. เพื่อศึกษาปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบรายการข่าววิทยุกระจายเสียง
4. เพื่อศึกษาปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการกำหนดวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง

ปัญหาวิจัย

1. รูปแบบรายการข่าววิทยุกระจายเสียงมีลักษณะอย่างไร
2. วิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียงมีลักษณะอย่างไร
3. ปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องมีส่วนในการกำหนดรูปแบบรายการข่าววิทยุกระจายเสียงอย่างไร
4. ปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องมีส่วนในการกำหนดวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียงอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณและระยะเวลาที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้รายการข่าววิทยุกระจายเสียงที่เป็นตัวแทนที่ดีที่สุดสำหรับการศึกษาคั้งนี้ ดังนั้น การศึกษาวิจัยนี้จึงมีลักษณะเป็น การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) กล่าวคือ เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างในแบบกลุ่มย่อย และสามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามขอบเขตจำกัดของลักษณะกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยที่กว้างขวางต่อไป

นิยามศัพท์

รายการข่าววิทยุกระจายเสียง	หมายถึง	รายการวิทยุกระจายเสียงประเภทหนึ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์สำคัญหรือข้อมูลใหม่ๆ ซึ่งเป็นที่สนใจ และมีผลกระทบต่อ ประชาชนทั่วไป มีกำหนดเวลาออกอากาศที่แน่นอนหรืออาจจะแทรกในระหว่างที่ออกอากาศรายการอื่นอยู่ในกรณีที่เป็นข่าวด่วน หรือข่าวความคืบหน้าของเหตุการณ์ สำคัญในขณะนั้นและในที่นี้หมายถึงรายการข่าว วิทยุกระจายเสียงที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น
การกำหนด	หมายถึง	เป็นการระบุว่า บัณฑิตเจื่อนวิชาคนไหนที่หมายถึงผู้จัดทำรายการข่าว ผู้จัดทำรายการ และผู้ควบคุมนโยบาย และกฎระเบียบต่าง ๆ มีส่วนสำคัญหรือมีผลมากน้อยเพียงใดต่อรายการข่าววิทยุกระจายเสียง
รูปแบบ (FORMAT)	หมายถึง	ลักษณะ และ ประเภทรายการข่าววิทยุกระจายเสียงที่มีการวางรูปแบบไว้ตายตัวสำหรับรายการหนึ่ง รายการ ทุกครั้งก็ออกอากาศจะต้องมีลักษณะเช่นนี้ทุกครั้ง เช่น ความยาวของรายการ เวลาการออกอากาศ เป็นต้น
วิธีการนำเสนอ (PRESENTATION TECHNIQUE)	หมายถึง	กระบวนการที่จะนำเสนอ เรื่องราวต่างๆ ไปสู่ผู้ฟังอย่างมีศิลปะ เป็นลักษณะ เฉพาะที่แต่ละรายการแตกต่างกัน เช่น เทคนิคลีลาการพูด และเนื้อหาที่นำเสนอ

รายการข่าวประเภท เป็นทางการ	หมายถึง	รายการข่าวที่มีรูปแบบ และวิธีการนำเสนอที่มีลักษณะ เป็นทางการ เป็นระเบียบแบบแผน มีความน่า เชื่อถือสูงเป็นลักษณะของข่าวทางราชการ
รายการข่าวประเภท ใหม่เป็นทางการ	หมายถึง	รายการข่าวที่มีรูปแบบ และวิธีการนำเสนอที่มี ลักษณะใหม่เป็นทางการ เป็นการนำเสนอ แบบ ง่ายๆ ไม่มีระเบียบแบบแผน เป็นการพูดคุยอย่าง เป็นกันเองกับ ผู้ฟัง
รายการข่าวรวม	หมายถึง	รายการข่าวที่มีความยาวประมาณ 30 นาที เป็น รายการข่าวที่ประกอบขึ้นจากรูปแบบข่าวหลายรูป แบบมารวมกัน ได้แก่ ข่าวอ่าน การรายงาน ข่าว และการวิเคราะห์ข่าว
รายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง	หมายถึง	รายการข่าวที่มีความยาวประมาณ 3-5 นาทีเป็น รายการข่าวสั้นๆ ที่เสนอทางสถานีวิทยุกระจาย เสียงทุก ๆ ต้นชั่วโมง หรือทุก ๆ ครึ่งชั่วโมง เป็นการสรุปข่าวอย่างย่อครั้งละประมาณ 2-3 ข่าวหรือเสนอข่าวที่มีความคืบหน้าติดต่อกันทุกชั่วโมง
รายการพูดคุยข่าว	หมายถึง	รายการข่าวที่หยิบยกเรื่องข่าวทั่วไปได้แก่ ข่าว เศรษฐกิจ การเมือง สังคม การทหาร ข่าวต่าง ประเทศ มาพูดคุยมีการวิพากษ์วิจารณ์ และ การ วิเคราะห์เบื้องต้น และ เบื้องหลังข่าวให้แนวคิด เกี่ยวกับข่าวแก่ผู้ฟัง เป็นลักษณะการเล่าข่าว รายการพูดคุยข่าวมีความยาวประมาณ 1 ชั่วโมง

- รายการข่าวชาวบ้าน หมายถึง รายการข่าวที่หยิบยกเรื่องข่าวที่เกี่ยวข้องกับความ เป็นอยู่ของชาวบ้านที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวันเช่น ข่าวชาวบ้านทะเลาะกัน สามีภรรยาทะเลาะกัน ข่าวอาชญากรรม นำมาเล่าโดยใช้วิธีการเสริม แต่งเรื่องให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น เป็นรายการ ข่าวที่มีรูปแบบง่ายๆ ไม่เป็นพิธีการ มีความยาว รายการประมาณ 1 ชั่วโมง
- รายการละครข่าว หมายถึง รายการข่าวที่นำมาเสนอในรูปแบบของละคร มีผู้ บรรยายดำเนินเรื่องและมีตัวละครที่เป็นบุคคลใน ข่าวหลายๆ ตัวโดยนำเรื่องข่าวมาดัดแปลง หรือ แต่งเติมให้เรื่องราวขยายออกไปโดยตัวละครมี บทพูดโต้ตอบกันแต่เค้าโครงละคร มาจากข่าวซึ่ง รายการละครข่าวมีความยาวประมาณ 30 นาที
- ปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง หมายถึง องค์ประกอบที่มีส่วนกำหนดรายการข่าววิทยุ กระจายเสียง แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ผู้จัดทำรายการข่าว, ผู้บงการรายการ และผู้ ควบคุมนโยบายกฏระเบียบต่าง ๆ
- ผู้จัดทำรายการข่าว หมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการข่าว การคัดเลือก เหตุการณ์ต่าง ๆ มารายงานเป็นข่าว โดยแบ่ง ออกเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวของแต่ละสถานี ซึ่ง หมายถึงบรรณาธิการข่าว และผู้จัดรายการอิสระ ที่ใช้เวลาจากทางสถานีเพื่อจัดทำรายการข่าว เท่านั้น

ผู้อุปถัมภ์รายการ หมายถึง บริษัทตัวแทนโฆษณา (Agency) และ ผู้ที่เป็นเจ้าของสินค้า บริษัทฯ ห้างร้าน และสถาบันต่าง ๆ ที่ซื้อ เวลาโฆษณา เพื่อให้การสนับสนุนทางด้าน การเงินแก่รายการข่าววิทยุกระจายเสียง

ผู้ควบคุมรายการ หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ควบคุมรายการและการบริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงในที่นี้หมายถึง ผู้อำนวยการ หรือ หัวหน้าสถานีวิทยุกระจายเสียงและคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (กบว.) ที่ควบคุมผ่านทางกฎหมาย กฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ ของ กบว. ที่เกี่ยวกับ รายการข่าวที่สถานีวิทยุกระจายเสียงทุกแห่งต้องปฏิบัติตาม รวมทั้งกฎเกณฑ์หรือระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับรายการข่าวที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแต่ละแห่งกำหนดขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงรูปแบบรายการข่าววิทยุกระจายเสียง
2. ทำให้ทราบถึงวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง
3. สามารถนำข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ไปพิจารณาปรับปรุงรูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียงต่อไป
4. การวิจัยครั้งนี้จะเป็นพื้นฐานของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรายการวิทยุกระจายเสียงในประเด็นอื่น ๆ ให้กว้างขวางและละเอียดยิ่งขึ้นต่อไป